

תל אביב, י' בתמוז, תשפ"ג

29 ביוני, 2023

חוזר מס' מ-302 - 01

לכבוד

לשכות האשראי

הנדון: תיקון הוראה מס' 302 בנושא "ממשל תאגידי"

1. הוראה מס' 302 בנושא "ממשל תאגידי" (להלן - "ההוראה") החלה על לשכות אשראי, קובעת עקרונות וכללי ממשל תאגידי שנועדו להבטיח את פעילותה התקינה של לשכת אשראי ואת שמירתה על הוראות הדין, וזאת תוך חיזוק מעמדו של הדירקטוריון כגורם מרכזי בהובלת מדיניות הלשכה ופיקוח על פעילותה, הגברת מנגנוני הניהול והבקרה בלשכה, ויצירת מערכת איזונים בין האורגנים והגורמים השונים הפועלים בלשכה.
2. האורגנים המרכזים בלשכת אשראי אשר מהווים את הבסיס ליצירת ממשל תאגידי הולם כוללים, בין השאר, את הדירקטוריון, המנהל הכללי והמבקר הפנימי, כמפורט בהוראה, וכן את מנהל הסיכונים וממונה הציות, כמפורט בהוראה מס' 303 בנושא "ניהול סיכונים". ההוראה קובעת דרישות לעניין מאפייניו, תפקידיו ואופן פעילותו של דירקטוריון הלשכה, וכן את החובות החלות על פעילות המנהל הכללי, ההנהלה והמבקר הפנימי.
3. מאז פורסמה ההוראה חלף זמן, במהלכו התבצעו בלשכות ביקורות לבחינת נאותות יישום ההוראה מהן עלו ממצאים שונים ותובנות אשר בגינם בוצעו תיקונים שונים בהוראה. כמו כן, עדכון ההוראה נועד לקבוע פרקטיקות עבודה ועקרונות מקובלים של ממשל תאגידי נאות, שהולמים את מאפייני והיקף הפעילות של לשכות האשראי.
4. בהמשך לאמור, נוספו להוראה דרישות לעניין תפקידי הדירקטוריון ואופן פעילותו, הרכבו, נהליו וסדרי עבודתו, דיוניו, וכן תנאי כשירות לכהן כדירקטור וחובות שיחולו עליו בכהונתו. כמו כן, נוספו להוראה דרישות שונות לעניין התחומים שהמנהל הכללי יהיה אחראי להם והנושאים שההנהלה תטפל בהם, וכן לעניין כשירות המבקר הפנימי, חיזוק מעמדו העצמאי והבלתי תלוי בעסקי הלשכה, מחויבותו לעקוב אחר תיקון ליקויים שעלו בדוחותיו ובדוחות הממונה, וכן דיווחים שהוא נדרש להגיש לדירקטוריון, לרבות, דוח אודות סיכום פעילות הביקורת הפנימית במהלך השנה שחלפה.
5. להלן פירוט עיקרי התיקונים:

הדירקטוריון

- 5.1. נוספה דרישה כי הדירקטוריון יתווה בלשכה תרבות ארגונית הדורשת יישום סטנדרטים גבוהים של התנהגות מקצועית ויושרה (סעיף 8א).
- 5.2. נוספו נושאים שהדירקטוריון נדרש לדון ולהחליט בהם, ובכלל זה: קביעת האסטרטגיה של הלשכה, אישור תכנית העבודה השנתית והרב שנתית, מצבה הכספי של הלשכה, קביעת המבנה הארגוני לפיקוח, מעקב ובקרה אחר יישום מדיניות הלשכה ונהליה, הגדרת אירועים מיוחדים שנדרש לדווח בגינם לדירקטוריון דיווח מיידי או תקופתי, קביעת האמצעים לפיקוח ובקרה על קיום הוראות הדין על ידי

הלשכה, אישור נוהל למניעת ניגוד עניינים, אישור מדיניות שירות חדש ובחינה של שירותים טרם הפעלתם, וכן כל נושא נוסף שהוגדר בהוראות אחרות של הממונה שיש להביאו לדיון בדירקטוריון. כמו כן, נוספה דרישה כי הדירקטוריון יאשר את תכנית העבודה של הביקורת הפנימית, ונוספה דרישה כי הדירקטוריון ידון גם בדוחות ביקורת של הממונה ושל רשויות פיקוח אחרות תוך 60 יום ממועד הגשת הדוח או תוך תקופה קצרה יותר כפי שיקבע הגורם המבקר (בנוסף לדיון הדירקטוריון בדוחות הביקורת של המבקר הפנימי כפי שנדרש בנוסח ההוראה הקודם) (סעיפים 9 ו-13).

הרכב הדירקטוריון

5.3. נקבע כי יש למנות מספר חברי דירקטוריון באופן שיאפשר לדירקטוריון למלא את תפקידו באופן יעיל ונאות, וזאת בנוסף לדרישה שהיתה בנוסח ההוראה הקודם כי מספר חברי הדירקטוריון לא יפחת משלושה. קביעה זו מטילה על הלשכה את האחריות בהפעלת שיקול הדעת לקביעת מספר חברי הדירקטוריון המתאימים למאפייני פעילותה (סעיף 14).

5.4. תוקנו הדרישות לגבי המאפיינים של דירקטור בלתי תלוי וחלקו היחסי בהרכב הדירקטוריון על מנת לחזק את השפעתו בלשכה. כך, נקבע שמספר הדירקטורים הבלתי תלויים יהווה לפחות שליש מבין חברי הדירקטוריון, וכן כי הדירקטור הבלתי תלוי יהיה בעל תואר אקדמאי כנדרש בתקנה 2(א)(1) או בתקנה 2(א)(2) בתקנות החברות (תנאים ומבחנים לדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ולדירקטור בעל כשירות מקצועית) התשס"ו-2005, ובן בעל ניסיון כנדרש בתקנה 2(א)(3) בתקנות האמורות. בנוסף, נקבע כי תקופת כהונתו של דירקטור בלתי תלוי תהא שלוש שנים, וניתן למנותו לשתי תקופות נוספות של שלוש שנים כל אחת (סעיפים 15 ו 15א).

5.5. נקבע כי לפחות דירקטור אחד יהיה בעל ידע וניסיון מוכח בתחום טכנולוגיית המידע, וזאת נוכח היות תחום טכנולוגיית המידע, לרבות בהיבטי אבטחת מידע והגנת הפרטיות, מרכזי ומהותי בפעילות הלשכה, ועל מנת לאפשר לדירקטוריון לגבש תמונה מקצועית, עקבית ובלתי תלויה, לגבי מצב סיכוני טכנולוגיית המידע בלשכה ולגבי הפעולות הנדרשות בנושא (סעיף 15ב).

נוהלי עבודת דירקטוריון

5.6. נוספה דרישה כי הדירקטוריון יקבע נהלי עבודה לפעילותו השוטפת, לרבות התייחסות לתחומי אחריותו ותפקידיו, תדירות הישיבות וסדרי העבודה לקיומן, סדרי מעקב אחר יישום ההחלטות, מהות הדיווחים שיש לקבלם בדירקטוריון ותכיפותם, תכנית להכשרה מקצועית מותאמת להרכב הדירקטוריון.

דרישה זו נועדה לחזק ולמסד את אופן הפעילות וסדרי עבודת הדירקטוריון, ולהגביר את האפקטיביות והמקצועיות בפעילותו (סעיף 15ד).

דיוני הדירקטוריון ותיעודם

5.7. נוספו דרישות שונות לגבי ישיבות הדירקטוריון בהתייחס לתדירותן, אופן קביעת סדר היום, הודעה על מועד קיומן, נושאי הדיון בהם חייבים להשתתף הדירקטורים הבלתי תלויים, ואופן תיעוד הישיבות, כדלקמן:

5.7.1. נוספה דרישה כי הדירקטוריון יקיים ישיבה בתדירות של אחת לרבעון לפחות, וכי פרק הזמן בין ישיבה אחת לשנייה לא יעלה על ארבעה חודשים (סעיף 15ה).

5.7.2. נוספה דרישה כי סדר היום של ישיבות הדירקטוריון יכלול נושאים שיושב ראש הדירקטוריון קבע, וכן, כל נושא שדירקטור או שהמנהל הכללי ביקש מיושב ראש הדירקטוריון לכלול בסדר היום זמן סביר בטרם כינוס ישיבת הדירקטוריון (סעיף 15ו).

5.7.3. נוספה דרישה כי תימסר הודעה על ישיבת דירקטוריון זמן סביר לפני מועד קיומה בצירוף של סדר יום וחומר רקע לדיון, וכן דרישה לזמן את נושאי המשרה הרלוונטיים, ובכללם מנהל הסיכונים, ממונה ציות והמבקר הפנימי לישיבות דירקטוריון הרלוונטיות לתחומי פעילותם זמן סביר מראש (סעיפים 15 ו-15ח).

5.7.4. נוספו נושאים שהדיון בהם בדירקטוריון צריך להתקיים ברוב הכולל את הדירקטורים הבלתי תלויים, ובהם: נושאים הקשורים למבקר הפנימי, לרבות מינויו והפסקת כהונתו, דוחות ביקורת של רשויות פיקוח אחרות (בנוסף לדוחות ביקורת של הממונה כפי שנדרש בנוסח ההוראה המקורי), דוחות כספיים של הלשכה ונושאים הקשורים לרואה החשבון המבקר, אישור מראש של השקעה ועסקה עם צד קשור או של פעולה אחרת שיש בה חשש לניגוד עניינים, וכן אישור שירות חדש, זאת בנוסף לנושאים קודמים שחלה לגביהם דרישה כאמור (סעיף 17).

5.7.5. עודכנה הדרישה לתיעוד דיוני הדירקטוריון, כך שהתיעוד יהיה בפרוטוקול מפורט, כאמור בהוראה, וכי הפרוטוקול יופץ להערות המשתתפים ויאושר לכל המאוחר בישיבת הדירקטוריון העוקבת (סעיף 18).

כשירות דירקטור וכהונתו

5.8. נוספה דרישת סף לכשירות דירקטור, כך שכישוריו יהיה הולמים ובהתאם למאפייני פעילות הלשכה. כישורים הולמים הינם: בעל השכלה, ידע, מומחיות או ניסיון, בתחומים כגון: בנקאות, כספים, פעילות כלכלית או עסקית, משפט, ניהול סיכונים, טכנולוגיית מידע ועוד (סעיף 19).

5.9. הורחב האיסור לעניין כהונת דירקטור ונקבע כי כל מי שמתקיימים בינו לבין הלשכה קשרים מקצועיים דרך קבע, וכן קרובו של המנהל הכללי של לשכת האשראי או של עובד הכפוף במישרין למנהל הכללי של לשכת האשראי לא ימונה ולא יכהן כדירקטור (סעיף 20) (סעיף 21 בוטל ותוכנו שולב בסעיף 20 בשינויים כאמור).

5.10. נוספה דרישה כי דירקטור יקדיש זמן ראוי למילוי תפקידו ויפעל במקצועיות ובשקיפה הראויים לצורך מילוי תפקידו, וכן נקבעה דרישה כי דירקטור יהיה נוכח בשני שלישים לפחות מישיבות הדירקטוריון במהלך שנה קלנדרית ולא יעדר יותר משתי ישיבות ברצף, וכי במקרה של היעדרות מעבר לאמור תפקע כהונתו (סעיפים 21 א עד 21 ג).

המנהל הכללי

5.11. נקבע כי המנהל הכללי ינקוט בכל האמצעים הסבירים להתנהלות נאותה ותקינה בלשכה ולמניעת הפרת הוראות כל דין, ונוספו נושאים שהינם באחריותו ובכללם: הגדרת בעלי תפקידים מרכזיים בלשכה, תחומי אחריותם, סמכויותיהם והממשקים ביניהם, הטמעת תרבות ארגונית של התנהגות מקצועית ויושרה, וקביעת נוהל למניעת ניגוד עניינים (סעיפים 25 ו-25א).

ההנהלה

5.12. נוספה התייחסות להנהלת הלשכה ונקבע, בין היתר, כי ההנהלה תגבש נהלים לפעילות הלשכה ותעדכןם, תוודא הטמעה ויישום שוטפים של מדיניות הלשכה ונהליה, ותקיים בקרה על קיומם התקין של תהליכי העבודה שהוגדרו, וכן תהיה אחראית לכל נושא נוסף שנקבע בהוראות הממונה (סעיפים 26 א עד 26 ג).

המבקר הפנימי

- 5.13. לצורך חיזוק מעמדו העצמאי והבלתי תלוי של המבקר הפנימי בעסקי הלשכה, הגברת מקצועיותו והשפעתו על נאותות תהליכי העבודה בלשכה, נוספו מספר דרישות בנושאים שלהלן:
- 5.13.1. נקבע כי המבקר הפנימי יהיה בעל ידע, ניסיון וכשירות מספקת לבדיקת כל תחומי הפעילות של הלשכה, וכי הוא רשאי להסתייע במיקור חוץ במידת הצורך (סעיף 27).
- 5.13.2. נקבע כי המבקר הפנימי יהיה בלתי תלוי בפעילויות המבוקרות ובתהליכי הבקרה השוטפים, וינתן לו מעמד נאות בלשכה (סעיף 27א).
- 5.13.3. נקבע כי ככל שהמבקר הפנימי מצא ממצאים חריגים בפעילות המבוקרת על ידו, עליו לדווח על כך באופן מיידי ליו"ר הדירקטוריון ולמנהל הכללי (סעיף 34).
- 5.13.4. נקבע כי תכנית עבודתו השנתית והרב שנתית של המבקר הפנימי תיקבע בחלוקה לנושאים והערכת שעות העבודה שיוקצו לכל נושא (סעיף 36).
- 5.13.5. נקבע כי המבקר הפנימי יעקוב אחר קיום המלצותיו ואופן תיקון הליקויים שעלו בדוחותיו, ובדוחות הביקורת של הממונה (סעיף 37א).
- 5.13.6. נקבע כי המבקר הפנימי יגיש לדירקטוריון דוח שנתי על סיכום פעילות הביקורת הפנימית, שיכלול נושאים כמפורט בהוראה (סעיף 37ב).

כללי

- 5.14. בוצעו עדכוני ניסוח שונים בהוראה.

6. תחילה

- 6.1. תחילת התיקונים להוראה 3 חודשים מיום פרסום חוזר זה באתר האינטרנט של מערכת נתוני אשראי בבנק ישראל (להלן - יום התחילה);
- 6.2. על אף האמור בסעיף 6.1, מועד תחילת סעיפים 15 ו-15ב להוראה 9 חודשים מיום התחילה.
7. לחוזר זה מצורפת ההוראה המעודכנת.

בכבוד רב,

אייל חדד

הממונה על שיתוף בנתוני אשראי